

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Загальнодержавну програму поводження з токсичними відходами

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, N 44, ст.374)

Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

1. Затвердити Загальнодержавну програму поводження з токсичними відходами (додається).
2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

Л.КУЧМА

м. Київ, 14 вересня 2000 року
N 1947-III

Затверджено
Законом України
від 14 вересня 2000 року
N 1947-III

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА ПРОГРАМА ПОВОДЖЕННЯ З ТОКСИЧНИМИ ВІДХОДАМИ

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

В Україні в результаті утворення великих обсягів токсичних (небезпечних) відходів проблема екологічної безпеки набула особливої гостроти. Розрив між прогресуючим накопиченням токсичних відходів і заходами з їх утилізації та знешкодження загрожує поглибленням екологічної кризи і загостренням соціально-економічної ситуації в Україні.

Ефективне вирішення всього комплексу питань, пов'язаних з ліквідацією чи обмеженням негативного впливу токсичних відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, можливе тільки на основі заходів, передбачених Загальнодержавною програмою поводження з токсичними відходами (далі - Програма), яка враховує сучасний стан економіки в Україні, перспективи її соціально-економічного розвитку.

Необхідність формування спеціальної Програми зумовлюється також значною потребою у наукових дослідженнях та капіталовкладеннях, порівняно низькою економічною ефективністю, тривалістю і технологічною складністю більшої частини заходів щодо поводження з токсичними відходами. Це передбачає взаємопов'язаність основних програмних дій, цільове управління міжгалузевими і міжрегіональними зв'язками, контроль за ходом виконання завдань, залучення фінансових коштів з різних джерел, не заборонених законом.

Під час розроблення Програми враховано міжнародний досвід розв'язання проблем у сфері поводження з токсичними відходами.

Державним замовником Програми є центральний орган виконавчої влади, до відання якого віднесені питання забезпечення екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища.

Термін виконання Програми - 2000-2005 роки.

Інвентаризація та статистична звітність за 1995-1999 роки свідчать, що на підприємствах України щороку утворюється близько 100 мільйонів тонн токсичних відходів. З них до найбільш небезпечних за європейськими стандартами (I-III класи небезпеки) належить 2,5-3,5 мільйона тонн.

Кількість підприємств, на яких фіксуються токсичні відходи, перевищує 2500. Загальний обсяг накопичення токсичних відходів становить 4,4 мільярда тонн, а поточні витрати на їх видалення і зберігання - близько 120 мільйонів гривень у 1995 році і близько 361 мільйона гривень у 1998 році.

Залежно від кількості накопичення обсягів токсичних відходів на окремих територіях країни питання поводження з ними вирішується на таких рівнях:

загальнодержавному;

регіональному;

місцевому (об'єктному).

За обсягами утворення домінують токсичні відходи, які містять важкі метали (хром, свинець, нікель, кадмій, ртуть). Переважно це відходи підприємств чорної і кольорової металургії, хімічної промисловості, машинобудування (гальванічні виробництва).

Окрему групу токсичних відходів становлять непридатні до використання та заборонені до застосування хімічні засоби захисту рослин (далі - непридатні ХЗЗР). За даними офіційної статистики, кількість цих відходів, накопичених в Україні, становить близько 13,5 тисячі тонн. Вони розосереджені по всій території України, нерідко знаходяться у непристосованих і випадкових приміщеннях, а подекуди просто неба. Нараховується 109 складів централізованого зберігання токсичних відходів, що перебувають у віданні місцевих державних адміністрацій, та близько 5000 складів у сільськогосподарських підприємствах.

Значна частина об'єктів, де зберігаються токсичні відходи, дуже небезпечна для навколишнього природного середовища внаслідок міграції токсичних компонентів шляхом інфільтрації в підземні і поверхневі води, рознесення вітром, тваринами і діяльністю людини.

Нараховується близько 300 накопичувачів токсичних відходів, які побудовані без належного технічного захисту і стали джерелом екологічної небезпеки регіонального масштабу. Обладнані сховища для зберігання токсичних відходів і установки для їх знешкодження та регенерації створено лише на окремих підприємствах, що практично не впливає на загальну ситуацію.

Розділ II

МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

1. Метою Програми є запобігання накопиченню токсичних відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини.

2. Програма передбачає розв'язання таких основних завдань:

визначення основних напрямів у сфері поводження з токсичними відходами як складової частини державної політики у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки;

розроблення і здійснення програмних заходів щодо:

а) послідовного скорочення обсягів накопичених токсичних відходів шляхом утилізації, знешкодження та видалення;

б) обмеження утворення токсичних відходів шляхом реструктуризації виробництва (там, де це можливо), регенерації, впровадження маловідхідних технологій та процесів замкнутого циклу;

в) очищення забруднених токсичними відходами територій.

Розділ III

ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

1. Етапами реалізації Програми є:

1) підготовчий етап (2000 рік):

розроблення наукової методології робіт і плану програмних заходів у сфері поводження з токсичними відходами;

розроблення правового, економічного та організаційно-управлінського механізму реалізації Програми;

визначення органу управління Програмою;

розроблення організаційної схеми супроводження та контролю виконання Програми;

впровадження інформаційно-аналітичної системи "Відходи";

розроблення пропозицій щодо підготовки кадрів фахівців у сфері поводження з токсичними відходами;

розроблення рекомендацій щодо розроблення регіональних і галузевих програм у сфері поводження з токсичними відходами;

2) етап реалізації першочергових заходів (2000-2001 роки):

завершення створення правового, економічного і організаційно-управлінського механізму реалізації Програми;

удосконалення нормативно-методичної та інформаційної баз у сфері поводження з токсичними відходами:

а) розроблення галузевих та регіональних класифікаторів небезпечних відходів, удосконалення методик віднесення токсичних відходів за категоріями небезпеки тощо;

б) складання і ведення реєстрів місць утворення, оброблення, утилізації та видалення токсичних відходів;

розроблення базових технологій, проектних рішень та устаткування у сфері поводження з токсичними відходами;

розроблення регіональних проектів і місцевих програм поводження з токсичними відходами;

розроблення та впровадження технологічних рішень щодо утилізації та знешкодження відходів гальванічних виробництв в окремих регіонах України (Київська, Львівська, Полтавська області);

техніко-економічне обґрунтування, проектування будівництва регіональних заводів і типових модульних комплексів з утилізації та видалення токсичних відходів;

визначення заходів щодо знешкодження токсичних відходів у місцях їх дислокації;

здійснення заходів щодо розширення існуючих і створення нових об'єктів поводження з токсичними відходами;

3) етап реалізації середньострокових заходів (2002-2005 роки):

реконструкція та модернізація існуючих і введення в експлуатацію на діючих підприємствах нових ліній з утилізації та видалення токсичних відходів;

початок будівництва першої черги нових заводів і типових модульних комплексів щодо утилізації і видалення токсичних відходів;

утилізація і видалення непридатних ХЗЗР, зосереджених в упорядкованих звалищах;

знешкодження частини найбільш небезпечних накопичень токсичних відходів;

обстеження і вибір ділянок для довгострокового зберігання та захоронення токсичних відходів;

здійснення заходів щодо очищення забруднених токсичними відходами територій.

Терміни реалізації етапів Програми залежатимуть від:

ступеня небезпечності накопичених токсичних відходів для навколишнього природного середовища і здоров'я людини;

технологічної та економічної можливостей здійснення заходів;

цінності токсичних відходів як ресурсу для подальшого використання.

Заходи Програми здійснюватимуться відповідно до стратегії, визначеної у Законі України "Про відходи" (187/98-ВР) та Постанові Верховної Ради України від 5 березня 1998 року "Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки" ([188/98-ВР](#)).

2. Завдання Програми можуть бути виконані за умови реалізації взаємопов'язаних заходів інших програм, зокрема, державних програм соціально-економічного розвитку регіонів (Полісся, Карпатського регіону, Українського Причорномор'я), Національної програми розвитку гірничо-металургійного комплексу України, Національної програми екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води, Програми використання відходів виробництва і споживання на період до 2005 року, а також за умови врахування заходів Програми під час прийняття рішень щодо розвитку всіх галузей промисловості, пов'язаних з утворенням токсичних відходів, та під час розроблення заходів для підвищення рівня екологічної

безпеки на окремих господарських об'єктах, де знаходяться токсичні відходи.

Розділ IV

ОРІЄНТОВНІ ПОКАЗНИКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Визначений Програмою підготовчий етап містить у собі організаційні заходи, що стосуються забезпечення її реалізації, і не характеризується кількісними показниками.

Реалізація першочергових та середньострокових заходів (2000-2005 роки) забезпечується шляхом:

утилізації та видалення частини відходів (до 20 відсотків) з існуючих накопичувачів токсичних відходів I та II класу небезпеки;

будівництва 2-3 об'єктів довгострокового зберігання або захоронення токсичних відходів у регіонах;

здійснення заходів щодо знешкодження та очищення найбільш небезпечних місць накопичення токсичних відходів (3-5 об'єктів);

знешкодження небезпечних місць розміщення токсичних відходів, зокрема невідповідних звалищ (в обсягах, що визначатимуться економічними і технологічними можливостями);

будівництва 3-4 регіональних заводів і типових модульних комплексів з утилізації та видалення токсичних відходів;

здійснення утилізації та видалення переважної частини непридатних ХЗЗР, зосереджених у сховищах централізованого зберігання.

Передбачається створення мережі спеціалізованих підприємств з утилізації та видалення токсичних відходів.

У зв'язку із складним становищем економіки України та невизначеністю можливостей фінансово-економічного забезпечення програмних заходів необхідно застосовувати гнучкий механізм їх реалізації. За результатами виконання окремих завдань Програми можливе її коригування (як термінів етапів, так і технічних напрямів її реалізації). З появою фінансово-економічних і технологічних можливостей виконуватимуться передбачені Програмою

заходи, що спрямовані в основному на утилізацію та знешкодження токсичних відходів і планування будівництва регіональних заводів і комплексів з видалення токсичних відходів.

Розділ V

ВАРТІСТЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ І ДЖЕРЕЛА ЇЇ ФІНАНСУВАННЯ

Програма ґрунтується на прогнозних даних щодо стану економіки України та обсягу коштів, які можуть бути спрямовані на її виконання.

Показники вартості здійснення комплексу заходів, передбачених Програмою на період до 2000 року та на перспективу до 2005 року, визначені у цінах на 1 січня 2000 року (таблиця 5). Розрахунки з деяких позицій мають орієнтовний характер.

У цілому виконання завдань Програми потребує орієнтовно 78,0 мільйона гривень. Комплекс запланованих заходів дасть змогу забезпечити знешкодження, утилізацію чи безпечне видалення близько 4-5 мільйонів тонн токсичних відходів.

Найбільша частка витрат на реалізацію Програми припадає на заходи щодо будівництва комплексів для знешкодження, утилізації та видалення токсичних відходів в регіонах - близько 65 відсотків. На створення локальних систем (окремих установок), діляниць, комплектів обладнання для знешкодження і утилізації токсичних відходів, контейнерного парку необхідно близько 29 відсотків, на науково-технічне забезпечення - близько 6 відсотків.

До наведеної вище загальної суми не входять витрати підприємств, спрямовані на підвищення рівня екологічної безпеки існуючих об'єктів зберігання токсичних відходів (полігонів, шламосховищ тощо). За експертною оцінкою відповідні витрати мають становити близько третини загальної вартості програмних заходів.

Джерелами фінансування Програми є:

Державний бюджет України - 25 відсотків, у тому числі за рахунок Державного фонду охорони навколишнього природного середовища - 12 відсотків;

місцеві бюджети - 23 відсотки;

кошти підприємств - 46 відсотків;

інші джерела, не заборонені Законом, - 6 відсотків.

У період до 2005 року не очікується залучення значних обсягів приватного капіталу у сферу поводження з токсичними відходами, оскільки економічна привабливість здійснення заходів у цій сфері за прогнозами залишиться досить низькою. Інвестиції із зовнішніх джерел фінансування у вигляді передачі "ноу-хау", надання грантів, технічної допомоги, прямих вкладень іноземного капіталу оцінюються у межах 6 відсотків від загального фінансування.

Оскільки підприємства у найближчі роки неспроможні самостійно фінансувати проведення заходів щодо поводження з токсичними відходами, основним напрямом фінансової політики стає акумуляція коштів підприємств і організацій, у яких утворюються токсичні відходи, у межах Державного, республіканського Автономної Республіки Крим та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища для вирішення питань у сфері поводження з токсичними відходами (у тому числі будівництва регіональних полігонів і технологічних комплексів для знешкодження, утилізації та видалення токсичних відходів).

Кошти на виконання Програми розподілені за роками нерівномірно, з урахуванням того, що у найближчі роки все ще зберігатиметься кризове становище в економіці, внаслідок чого переважна частина витрат буде перенесена на 2002-2005 роки. При цьому не виключається необхідність оперативного реагування на певну економічну ситуацію, спрямованого на пошуки додаткових кредитів, іноземної допомоги, а також на включення у загальні програми розвитку, модернізації, технічного переоснащення відповідних галузей виробництва заходів щодо запобігання утворенню токсичних відходів, підвищення рівня екологічної безпеки і зменшення шкідливого впливу токсичних відходів на здоров'я людини.

Розділ VI

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Основними екологічними і соціально-економічними результатами Програми мають бути:

зменшення шкідливого впливу токсичних відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людини;

очищення територій від забруднення токсичними відходами;

поступова мінімізація виробництва токсичних відходів;

виготовлення додаткової товарної продукції за рахунок утилізації токсичних відходів;

скорочення площ земельних ділянок, відведених під сховища і звалища токсичних відходів;

активізація конверсії високих технологій військово-промислового комплексу;

створення додаткових робочих місць у сфері поводження з токсичними відходами.

Розділ VII

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

Основні норми щодо поводження з відходами, у тому числі і з токсичними відходами, регулюються Законом України "Про відходи" (187/98-ВР), Постановою Верховної Ради України від 5 березня 1998 року "Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки" ([188/98-ВР](#)) та законами України "Про охорону навколишнього природного середовища" (1264-12), "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення" (4004-12), "Про пестициди і агрохімікати" (86/95-ВР), Кодексом України про надра (132/94-ВР), а також іншими нормативно-правовими актами.

Конкретні питання щодо екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, знешкодження, утилізації та видалення токсичних відходів мають бути поступово вирішені з введенням в дію положень Закону України "Про відходи" в частині, що передбачає норми, які регулюють особливості поводження з небезпечними відходами, а саме:

забезпечення екологічної безпеки на всіх етапах поводження з токсичними відходами (утворення, збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізація, видалення);

створення належних умов активізації діяльності у сфері поводження з токсичними відходами і очищення забруднених ними територій;

встановлення відповідальності за порушення норм і правил у сфері поводження з токсичними відходами;

створення механізму стимулювання підприємств, що діють у сфері поводження з токсичними відходами, та зменшення обсягів їх утворення.

Розвиток нормативно-правової бази з питань поводження з токсичними відходами передусім має сприяти розв'язанню проблеми знешкодження непридатних ХЗЗР з урахуванням специфіки поводження з ними.

Для розв'язання поставлених Програмою завдань і виконання запланованих нею заходів передбачається такий порядок організації та управління реалізацією Програми:

органом, що забезпечує організацію виконання Програми, є спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади, до відання якого віднесені питання забезпечення екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища, який:

подає щорічно Міністерству економіки України, Міністерству фінансів України пропозиції щодо фінансування загальнодержавних заходів, передбачених Програмою, для врахування їх у проектах програм економічного і соціального розвитку України;

визначає та погоджує з Міністерством економіки України, Міністерством фінансів України та спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, до відання якого віднесені питання освіти та науки, обсяги фінансування програмних заходів.

При спеціально уповноваженому центральному органі виконавчої влади, до відання якого віднесені питання забезпечення екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища, створюється міжвідомча науково-технічна рада у складі провідних учених, фахівців, відповідальних працівників заінтересованих

міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. Зазначену раду очолює керівник (куратор) Програми від органу, що забезпечує організацію виконання Програми.

Міжвідомча науково-технічна рада здійснює:

підготовку пропозицій щодо обсягів фінансування;

проведення експертизи цільових проектів та заходів;

наукові та маркетингові дослідження щодо впровадження на конкурсних засадах найбільш доцільних технологій та потреб у продукції токсичних відходів для коригування Програми;

координацію виконання програмних заходів;

розгляд звітів щодо реалізації програмних заходів.

Як важливий елемент структури управління реалізацією Програми передбачається формування регіональних центрів поводження з токсичними відходами (на основі спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади, до відання якого віднесені питання забезпечення екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища, та його наукових установ і інститутів, природоохоронних підрозділів місцевих органів виконавчої влади, наукових центрів Національної академії наук України).

Організація реалізації Програми забезпечується шляхом укладання угод, договорів і надання доручень, в яких визначаються обсяги, зміст, терміни виконання робіт, порядок фінансування та звітування.

Розділ VIII

ПІДГОТОВКА КАДРІВ І ОСВІТА

В Україні система підготовки фахівців у сфері поводження з токсичними відходами є недосконалою. Вона необхідною мірою не забезпечена програмами, навчальними планами, тематичними розробками, навчальними посібниками тощо.

Підготовку кадрів необхідно здійснювати у вищих навчальних закладах інженерно-технічного профілю шляхом введення в навчальні програми спеціальності "Управління екологічною безпекою", у рамках

якої повинен бути передбачений відповідний спецкурс щодо поводження з токсичними відходами.

На перших етапах реалізації Програми її кадрове забезпечення здійснюватиметься головним чином на основі перепідготовки і підвищення кваліфікації фахівців сфери управління та виробництва за такими напрямками:

проблеми охорони природи і здоров'я людини від впливу токсичних відходів;

проблеми утилізації і видалення токсичних відходів;

нормативно-правове регулювання у сфері поводження з токсичними відходами;

науково-технічні проблеми у сфері поводження з токсичними відходами.

Розділ ІХ

КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ПРОГРАМИ

Спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади, до відання якого віднесені питання забезпечення екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища, за участю міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, відповідальних за виконання програмних заходів, організує контроль за виконанням Програми.

Орган, що забезпечує організацію виконання Програми, щорічно має представляти Кабінету Міністрів України звіти та необхідну інформацію про хід виконання заходів і завдань Програми.

Кабінет Міністрів України на підставі наданої інформації здійснює коригування програмних заходів, їх змісту та обсягів фінансування.

Розділ Х

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У сфері міжнародного співробітництва Програмою визначаються такі основні напрями діяльності України щодо поводження з токсичними відходами:

гармонізація основних положень і заходів Програми з існуючими міжнародними нормативними, технічними та іншими підходами (стандартами, технічними умовами, рекомендаціями) у сфері поводження з токсичними відходами;

виконання зобов'язань України як сторони Базельської конвенції про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх видаленням;

вирішення основних питань транскордонних переміщень токсичних відходів на основі відповідних міждержавних угод між країнами СНД, Східної і Західної Європи;

сприяння створенню спільних підприємств на основі новітніх технологій у сфері поводження з токсичними відходами;

приєднання до міжнародних програм науково-технічної і фінансової допомоги.

ЗАХОДИ І ЗАВДАННЯ ПРОГРАМИ

Таблиця 1

Нормативно-методичне забезпечення

№	Найменування заходів	Місце	Терміни
п/п	Обсяги і завдань	Джерела Міністерства та (сфера)	Очікуваний розроблення фінан-фінан- інші
	центральні	результат	впровадження за роками суван-сування органи виконав-
			ча, від-
		поча-закін-тис.	повідальні за
		ток чення гри-	підготовку
		вень	заходу

1. Здійснення аналізу чинних міністерства, інші 2000 2000 10 Держав-
 Мінекоресурсів, визначення центральні органи ний МОЗ,
 нормативних документів виконавчої влади, фонд
 напрямів щодо поводження з та засад щодо
 Держкомстат токсичними відходами проектні установи, охорони
 створення

(далі - ТВ) і розроблення контрольньо- навко-
 сучасної

пропозицій з їх інспекційні лишньо-
 нормативно- удосконалення, перегляду служби го при-
 правової та диверсифікації родного бази

середо-
 вища

(далі-
 ДФНС)

2. Розроблення довідника міністерства, інші 2000 2000 15 держав-
 Мінекоресурсів, узагальнення, центральні органи ний НАНУ
 визначення та сфері поводження з виконавчої влади, бюджет
 уніфікація відходами"

контрольно-
 інспекційні
 служби,
 підприємства та
 проектні установи

термінології
 у сфері
 поводження з
 відходами

3. Розроблення нормативно- підприємства, 2000 2000 100 ДФНС
 Мінекоресурсів, створення методичних документів щодо органи МОЗ, МНС
 сучасної віднесення відходів до санепідемслужби (за
 погодженням нормативно-

категорії небезпечних
методичної

з Держкомстатом)

бази,
гармонізованої
з міжнародними
вимогами,
удосконалення
статзвітності

4. Розроблення на базі міністерства, інші 2000 2000 40 ДФНС
Мінекоресурсів, удосконалення

Державного класифікатора центральні органи
Держстандарт, звітності
відходів переліків виконавчої влади,
щодо ТВ

Держкомстат,

(регіональних, галузевих) контрольно-

МОЗ

небезпечних відходів інспекційні служби

5. Розроблення нової редакції органи 2000 2000 80 держав-

Держбуд, поліпшення
державних будівельних норм Мінекоресурсів,

ний

Держпром- проектних
для комплексів з МОЗ, Держбуду,

бюджет політики,

МОЗ, рішень щодо
утилізації та видалення ТВ місцеві
впровадження

Мінекоресурсів

держадміністрації,
проектні установи

заходів
поводження з

ТВ

6. Розроблення Положення про органи Державної 2000 2000 50 держав-

НАНУ, МНС, уніфікація
арбітражні аналітичні екологічної

ний МОЗ

вимог та
методи визначення вмісту інспекції,

бюджет

реалізація
небезпечних компонентів у санепідемстанції
сучасних

відходах тощо

методів
контролю за
вмістом
токсичних

компонентів
у відходах

7. Розроблення додаткових і органи Державної 2000 2000 80 ДФНС
МОЗ, підвищення
оновлення наявних гранично екологічної
Мінекоресурсів рівня
допустимих концентрацій інспекції,
екологічної
основних токсичних речовин санепідемстанції,
безпеки

підприємства та
проектні установи

виробництв, де
утворюються

ТВ

8. Розроблення проекту організації, 2000 2000 10 ДФНС
Мінекоресурсів, уніфікація

Положення про порядок та залучені до сфери
вимог до

НАНУ

обов'язкові вимоги щодо поведження з ТВ,
поводження з

здійснення операцій контрольно-
регі-

ТВ на

поводження з ТВ інспекційні
ональному та

служби

загально-
державному
рівні

9. Розроблення додатків до органи Державної 2000 2000 10 ДФНС
Мінекоресурсів, поліпшення

Положення про Державну екологічної
Держпром- контролю і

НАНУ,

екологічну експертизу, інспекції
механізму

політики,

включаючи інструкцію про
регулювання

Мінекономіки

проведення екологічного
ефективності

аудиту на підприємствах,

поводження

з

де утворюються ТВ

ТВ на
підприємствах

10. Розроблення Положення про місцеві Мінекоресурсів, нормативне реабілітацію забруднених держадміністрації, забезпечення ТВ територій	органи Мінекоресурсів, МОЗ, Держбуд, підприємства	2000	2000	15	ДФНС	МОЗ	процесу реабілітації забруднених територій
--	---	------	------	----	------	-----	--

Усього: 410

Таблиця 2
Науково-технічне забезпечення

п/п	Найменування заходів і завдань	Місце (сфера)	Терміни розроблення	Обсяги фінансування	Джерела фінансування	інші органи
Міністерства та центральні виконав-	результат впровадження		за роками	вання	вання	органи
			поча-	закін-	в тому чи-	чої влади, від-
			ток	чення	слі в 2000	повідальні за
				році, тис.		підготовку
				гривень		

1. Розроблення базових Держпромполітики, одержання технологій та нормативно-технологічної документації щодо комплексів із знешкодження, проектування та утилізації та видалення ТВ створення	місцеві держадміністрації, промислові центри, технологічної підприємства	2000	2001	640	держав-	ний	НАНУ,
							140 бюджет
							МОЗ

базових техно-

логій щодо ТВ

<p>2. Розроблення науково Держбуд, одержання обгрунтованих типових Держпромполітики, типової проектів та проектних Мінекоресурсів, проектної рішень щодо створення документації регіональних полігонів із щодо створення знешкодження, утилізації технологічних та видалення ТВ (на основі комплексів з модульних установок), утилізації, визначення їх знешкодження і регіонального розміщення видалення ТВ та потужності</p>	<p>наукові та проектні установи</p>	<p>2000</p>	<p>2001</p>	<p>650</p>	<p>держав-ний бюджет місцеві держадміністрації</p>
<p>3. Розроблення пропозицій Мінекоресурсів, визначення щодо знешкодження та МОЗ, шляхів утилізації відходів Держпромполітики поліхлорбіфенілів (ПХБФ) поводження</p>	<p>підприємства - власники відходів</p>	<p>2000</p>	<p>2000</p>	<p>50</p>	<p>ДФНС- 50 від- НАНУ, сотків, кошти з ПХБФ</p>
<p>4. Розроблення технології Мінекоресурсів, розроблення знешкодження ТВ шляхом Міносвіти, МОЗ, технології утворення з них оброблення</p>	<p>об'єкти розміщення ТВ</p>	<p>2001</p>	<p>2002</p>	<p>100</p>	<p>держав-ний бюджет - місцеві</p>

мінералоподібних сполук,
держадміністрації залишкових
які мають високу
продуктів
водостійкість
знешкодження

50 від-
сотків,
місцевий

бюджет -
50 від-
сотків

ТВ та їх
захоронення

5. Інвентаризація підприємства -
Мінекоресурсів, інвентаризація
накопичувачів ТВ з метою власники
МОЗ і паспортизація
визначення заходів щодо накопичувачів ТВ
накопичувачів
запобігання забрудненню
виявлення
ТВ навколишнього
впливу на
природного середовища
навколишнє

2001 2002

250

місцевий

бюджет - МНС,

20 від-

сотків,

ТВ,

кошти

їх

підпри-

ємств -
60 від-
сотків,
ДФНС -
20 від-
сотків

природне
середовище

6. Розроблення та підприємства, на
НАНУ, центральні запобігання
впровадження процесів яких утворюються
виконавчої забрудненню
утилізації ТВ з відходи, що
навколишнього
регенерацією важких та містять зазначені
природного
кольорових металів метали і сполуки
середовища

2001 2002

180

кошти

підпри- органи

ємств - влади

50 від-

сотків,

інші
джерела -
50 від-
сотків

важкими
металами та їх
відновлення

7. Створення приладів і органи	2001	2002	400	ДФНС -
Держпромполітики, можливість				
засобів аналітичного Мінекоресурсів,			50 від-	
Мінекоресурсів, здійснення				
контролю за грунтами, що регіональні центри				сотків, НАНУ
дійового				
забруднені ТВ, та зберігання,			кошти	
аналітичного				
продуктів знешкодження ТВ утилізації,			підпри-	
контролю				
грунтів, знешкодження ТВ,			емств -	
забруднених підприємства, де			50 від-	
продуктів утворюються ТВ			сотків	ТВ,
				знешкодження
				ТВ
8. Розроблення технологій місцеві	2001	2002	120	держав-
НАНУ, створення				ний
очищення забруднених ТВ держадміністрації,				
Мінекоресурсів, ефективних				бюджет -
грунтів та визначення промислові				
Держпромполітики, засобів				
шляхів раціонального центри			20 від-	місцеві
очищення				
використання відповідних			сотків,	
держадміністрації грунтів				
територій				
				ДФНС -
			80 від-	
			сотків	
9. Розроблення і ВАТ "Микитівський	2001	2002	90	кошти
Держпромполітики, впровадження				
дослідно-промислова ртутний комбінат",				підпри-
Мінекоресурсів, технології				
апробація технології м. Київ, Київська				емств - МОЗ
з утилізації				
знешкодження та область			50 від-	
люмінесцентних				
утилізації відходів, що			сотків,	ламп
містять ртуть			ДФНС -	
			50 від-	

		сотків			
10. Розроблення методів Мінекоресурсів, створення оцінки геологічного наукових середовища з метою основ вибору обгрунтування вибору ділянок для місць безпечного розміщення розміщення сховищ ТВ сховищ ТВ	проектні, науково-дослідні організації, об'єкти розміщення ТВ	2001	2002	120	держав- ний НАНУ бюджет - 50 від- сотків, ДФНС - 50 від- сотків
11. Розроблення наукових Мінекоресурсів, створення основ обстеження й оцінки наукової забруднених ТВ територій основи для підприємства, забруднені ТВ території	проектні, науково-дослідні організації,	2001	2002	150	держав- ний НАНУ бюджет обстеження й оцінки забруднених ТВ територій
12. Розроблення методів НАНУ, МНС, створення попередження, стримування Мінекоресурсів, наукових розповсюдження та засад для локалізації небезпечних розроблення забруднюючих речовин у технологій місцях зосередження ТВ реабілітації	проектні, науково-дослідні організації, підприємства, об'єкти розміщення ТВ	2001	2002	200	держав- ний бюджет МОЗ забруднених територій

13. Розроблення технології	об'єкти	2001	2002	150	держав-
Держбуд	впровадження				ний
отримання будівельних	розміщення ТВ				
технології					
матеріалів із				бюджет -	
знешкодження ТВ				40 від-	та
застосуванням ТВ					
підвищення					
				сотків,	рівня їх
				місцевий	використання
				бюджет -	
				20 від-	
				сотків,	
				кошти	
				під-	
				приємств -	
				50 від-	
				сотків	

Усього: 3100

340

Таблиця 3
Інформаційне забезпечення

N	Найменування заходів	Місце	Терміни	Обсяги	Джерела
Міністерства та	Очікуваний				
п/п	і завдань	(сфера)	розроблення	фінансу-	фінансу-
центральні	результат				інші
	впровадження	за роками	вання	вання	органи
виконав-					
		----- -----		чої влади, від-	
		поча- закін- в тому чи-		повідальні за	
		ток чення слі в 2000		підготовку	
		році, тис.			
		гривень			

1. Ведення Державного	органи	2000	2005	600	ДФНС -
Мінекоресурсів,	одержання				

	складі єдиної системи держав- ного моніто- рингу навколиш- нього природного середовища			середовища
4. Впровадження і розвиток Мінекоресурсів одержання і функцій інформаційно- систематизація аналітичної системи інформації про "Відходи" Мінекобезпеки ТВ, щодо аналізу стану поводження з поводження з ТВ. еколого- Створення інтерфейсів економічний інформаційного обміну	органи Мінекоресурсів	2000 2001 40	2001 --	80 ДФНС -- ПОТОКИ ТВ, аналіз ефективності програмних заходів
5. Створення регіональних органи (обласних) інформаційно- Мінекоресурсів, інформаційно- аналітичних систем щодо держ- аналітичної поводження з ТВ держадміністрації адміністрації служби у сфері ТВ	органи Мінекоресурсів, місцеві держадміністрації	2001 2003	500	місцеві фонди охорони місцеві навко- поводження з лишнього природ-

ного
середо-
вища

(далі -
ДФНС)

6. Проведення комплексної місця зберігання 2001 2002 500 ДФНС -
Мінагрополітики, одержання
інвентаризації та накопичення 30 від- місцеві держ-
системної сотків,
непридатних ХЗЗР, умов та непридатних
адміністрації, інформації про сотків,
місць їх зберігання ХЗЗР місцеві Мінекоресурсів,
стан зберігання
ХЗЗР бюд- МОЗ непридатних
жети -
70 від-
сотків

Усього: 2280

240

Таблиця 4
Пілотні проекти, включені до Програми

N	Найменування проекту	Місце	Терміни	Вартість
Джерела	Відповідальні	Очікуваний		
п/п	(сфера)	проекткування	проекту,	фінансу-за
підготовку	результат			
	впровадження	Потужність	і будів-	тис. ваня
проекту		ництва	гривень	
		за роками		

1. Підприємство із Кірово- визначається 2001-2004, 21000 ДФНС - Кіровоградська створення знешкодження й градська проектом в тому числі: 5 від- облдерж- об'єкта утилізації ТВ область 2001 - стадія 2000 сотків, адміністрація, централі- зованого знешкодження видалення ТВ	ТЕО і місцевий Держпром- проекткування; бюджет - політики 2002-2003 - 9000 20 від- та будівництво сотків, першої черги, кошти під- 2004-2005 - 10000 приємств - другої черги (експертна 75 від- оцінка) сотків
2. Полігон з утилізації м. Київ 80-100 2001-2002 100 кошти під- Мінекоресурсів, іммобілізація гальваношламів для тонн/рік приємств - Держбуд шламів використання у гальвано- 60 від- гальваніки виробництві шламів сотків, під час будівельних інші виробництва джерела - матеріалів (у тому фундаментних числі товарного 40 від- блоків і в бетону) сотків шляховому будівництві	
3. Будівництво ВО "Хім- 5000 2001-2002 800 місцевий Держпром- підвищення дослідно- волокно" куб.м/рік бюджет - політики рівня	

промислової техногенно-установки термічної екологічної (вогневого) знищення безпеки рідких ТВ виробництва	(м. Чернігів)			20 відсотків, кошти підприємств - 50 відсотків, ДФНС - 30 відсотків	
4. Утилізація відходів завод Держпром-лакофарбових ефективності матеріалів для утилізації ТВ одержання фарб, розвиток потужностей	забезпечення "Серп і молот"	6 тис. тонн/рік	2001-2002	175 кошти підприємств	політики
5. Створення установки завод Держпром-для утилізації ефективності відходів мастильно-утилізації ТВ охолоджувальних рідин на основі методу електрокоагуляції	забезпечення "Серп і молот"	1000 тонн/рік	2001-2001	27 кошти підприємств	політики
6. Створення базового державний Держпром-дослідно-екологічно промислового центру доцільної та виробничої утилізації	ВАТ "Лтава" забезпечення	500 тонн/рік	2001-2002	1800 бюджет - 20 відсотків, обласна	політики, Полтавська

<p>дільниці для гальваношламів знешкодження та утилізації змішаних відходів гальванічних виробництв</p>	<p>місцевий держадмініс-</p>	<p>бюджет - трація 20 від-сотків, кошти під-приємств - 40 від-сотків, інші джерела - 20 від-сотків</p>
<p>7. Проведення заходів під-Київська знешкодження ТВ щодо знешкодження приємство міська держ-берилієвих відходів "Захід" адміністрація, підприємства "Захід" (м. Київ) Держпром-</p>	<p>- 2001-2001 1800 державний бюджет -</p>	<p>10 від-сотків,</p>
		<p>кошти під-політики приємст-ва - 60 відсотків, ДФНС - 20 від-сотків, інші джерела - 10 від-сотків</p>
<p>8. Створення базового обласне місцеві держ-забезпечення дослідно-промислового об'єднання тонн/рік адміністрації, екологічно центру та виробничої м'ясної Мінекоресурсів доцільної дільниці з промисло-утилізації рекуперації хрому у вості відходів</p>	<p>50 2001-2001</p>	<p>160 державний бюджет - 10 від-сотків, місцевий</p>

шкіряному виробництві	(м. Вінниця)			бюджет - 70 від- сотків, ДФНС - 20 від- сотків	
9. Розробка, регіональна до 500 2001-2002 400 державний	Мінекоресурсів, запровадження асоціація тонн/рік				бюджет
Держпром- прогресивної випробування виробничих технології підприємств, одержання переробки або об'єднань, цінної сировини стабілізації організацій кольорових гальванічних шламів Львівської металів з області та установок області гальвано-замкненого циклу з "Львів-відходів переробки вторинних контакт" без скидання їх нейтральних солей очисні					політики на споруди
10. Розроблення і державний НАНУ створення дослідно-сучасної промислового зразка технології установки для знешкодження ТВ видалення ТВ із використанням плазмових генераторів	Інститут створення газу НАНУ	20 кг/зміну (50 тонн/рік)	2001-2002	250	бюджет

<p>11. Проведення заходів завод Держпром- реабілітація щодо рекультивациі "Імпульс" території, забруднених ртуттю (м. Шостка) Сумська забрудненої ТВ полів фільтрації казенного заводу "Імпульс"</p>	-	2001-2002	1500	ДФНС -
			20 від-	політики,
			сотків,	МОЗ,
			місцевий обласна держ- бюджет -	адміністрація
			10 від-	
			сотків,	
			кошти під-	
			приємства -	
			20 від-	
			сотків,	
			інші	
			джерела -	
			50 від-	
			сотків	
<p>12. Розроблення дослідно- державний НАНУ, промислових зразків бюджет - Держпром- устаткування для політики, зразків термохімічного устаткування знешкодження ТВ в для спалювання, умовах полігонів скловування ТВ</p>		<p>полігони розроблення розміщення проектом в тому числі:</p>	2001-2004,	6000
		2001-2002 -	500	30 від-
		проекткування;		сотків, МОЗ
		2003-2004 -	5500	кошти під-
		виготовлення		приємств -
			50 від-	з утилізацією
			сотків,	тепла за
			інші	технологіями
їх			джерела -	переробки
			20 від-	
			сотків	
<p>13. Реконструкція кошти під- Харківська область приймання для</p>		<p>Харківська область проектом</p>	2001-2002	8000
		(експертна		приємств -

радіоактивних
знешкодження
відходів для
довгостро-
приймання ТВ
кового

ТВ

оцінка) 70 від- держадмі-
сотків, ністрація і
місцевий

бюджет - зберігання

30 від- від дрібних
сотків та інших
виробників,
що не мають
своїх засобів
поводження з

ТВ

14. Реабілітація і об'єкти -
підприємства відновлення
реконструкція наявних розміщення
Держпром- захисних
місць розміщення ТВ ТВ
політики, властивостей

сховищ

2001-2005 6200 кошти під-
(експертна приємств -
оцінка) 50 від-

сотків, місцеві існуючих

місцеві держадміні-
бюджети - страції,
30 від- Мінекоресурсів
сотків,
ДФНС -
20 від-
сотків

15. Проведення санації ВАТ -
Держпром- очищення
забрудненої ртуттю "Радікал"
політики, забрудненої ТВ
території ВАТ (м. Київ)
території
"Радікал"

2001-2003 2000 державний
бюджет -

10 від- Київська

сотків, міська
місцевий держадміні-
бюджет - страція
50 від-
сотків,
ДФНС -

40 від-
сотків

16. Обстеження природних природні визначається 2001-2005 5000
місцеві Мінекоресурсів, техніко-економічне
об'єктів для об'єкти в проектом бюджети - місцеві
держ- обґрунтування обґрунтування їх різних 30 від-
адміністрації створення двох - сотків,
вибору для регіонах
трьох об'єктів довгострокового України кошти під-
довгострокового зберігання і поховання приємств -
зберігання і ТВ 50 відсот- поховання
ТВ ків,
ДФНС - 20
відсотків
17. Проведення заходів Горлівський знешкодження 2001-2003 6000
державний Держпром- створення
щодо знешкодження та хімічний 2350 тонн бюджет -
політики, обладнання із завод 50 від- Горлівський
знищення завод сотків, хімічний
знешкодження та високотоксичних кошти під- Донецька обл-
завод, знищення відходів приємства держадміністра-
високотоксичних відходів, - 30 від- ція проведення
заходів сотків, з ліквідації
ТВ місцевий
бюджет -
20 відсотків
18. Розроблення дослідно- місця до 200 2001-2001 1000
державний Мінекоресурсів, розроблення

промислових зразків зберігання тонн/рік	бюджет
Міносвіти, обладнання для	
пересувних модульних непридатних	
Держпром- знешкодження ТВ	
установок для ХЗЗР	політики,
безпосередньо біля	
знешкодження	Мінагропо-
джерел їх	
непридатних ХЗЗР та	літики, МОЗ
утворення чи місць	
інших ТВ	зберігання

19. Створення дослідно- виробничі 5 тис.	2001-2002	3500
державний Держпром- знешкодження та		
промислового дільниці та тонн/рік		бюджет -
політики, МОЗ утилізація		
виробництва для цехи ВАТ		10 відсот-
непридатних ХЗЗР		
утилізації та знеш- "Краситель",		ків, кошти
кодження непридатних ДВО Перво-		підприємств -
ХЗЗР майський		25 відсотків,
"Хімпром"		ДФНС -
	25 відсотків,	
	інші джере-	
	ла - 40 від-	
	сотків	

20. Створення дослідно- виробничі 1 тис.	2001-2002	1000
державний Держпром- знешкодження та		
промислового дільниці та тонн/рік		бюджет -
політики утилізація		
виробництва для цехи ВАТ		40 відсот-
непридатних ХЗЗР		
утилізації тари і "Краситель",		ків, кошти
пакувальних матері- ДВО Перво-		підприємств -
алів з-під непридат- майський		25 відсотків,
них ХЗЗР "Хімпром",		ДФНС -
агрохімфор-		35 відсотків
мування,		
Мінагропо-		
літики		

21. Створення комплекс- дослідно- - 2001-2002 500 державний Мінекоресурсів, знешкодження та ної дослідно-виробни- виробнича бюджет - Мінагропо- утилізація чої ділянки з ути- ділянка 30 від- літики, непридатних ХЗЗР лізації та знешкод- ВО "Укragenро- сотків, Держпром- ження непридатних хім", місцевий політики, ХЗЗР, агрохімікатів, Харківська бюджет - Харківська тари та пакувальних область 30 від- облдерж- матеріалів з-під них сотків, адміністрація ДФНС - 40 відсотків
22. Проведення заходів склади - 2001-2005 5050 ДФНС - Мінагро- забезпечення щодо забезпечення зберігання 30 відсот- політики, екологічно екологічно безпечного непридатних ків, місцеві держ- безпечного непридатних ХЗЗР місцеві зберігання непридатних ХЗЗР адміністрації, зберігання ХЗЗР в місцях їх скла- бюджети - Мінекоресурсів, непридатних ХЗЗР дування 70 від- МОЗ сотків

Усього: 72262

Таблиця 5

Обсяги та джерела фінансування Програми
(у діючих цінах)

Показник	Всього на 2000-2005 У тому числі за			
	роки	роками (тис. гривень)		
	-----+-----			
	тис.			

| гривень | відсотків | 2000 | 2001 | 2002-2005

 Загальна сума витрат 78052 100,0 990 25067 51995
 у тому числі:

на науково-дослідні роботи (у тому
 числі на нормативно-методичне та
 інформаційне забезпечення) 5790 7 990 2470 2330

на капітальні вкладення 72262 93 - 22597 49665

Розподіл витрат за джерелами
 фінансування:

а) за рахунок Державного бюджету
 України 19618 25 865 6831 11922

у тому числі:

за рахунок Державного фонду
 охорони навколишнього
 природного середовища 9533 12 430 2496 6607

б) за рахунок місцевих бюджетів 17707 23 100 5194 12413

в) за рахунок коштів підприємств 36207 46 25 11842 24340

г) за рахунок інших джерел 4520 6 - 1200 3320